

Oponentský posudek:

Jakub Razim, Čechy, Korutany a Tyroly pod vládou Jindřicha Korutanského, Praha 2014, stran 508 (rukopis disertace)

Po velkých kolektivních pracích věnovaných Přemyslovcům a Lucemburkům, a řadě důležitých monografiích zasvěceným českým dějinám, nejednou v mezinárodním kontextu, se může zdát, jako by tato klasická mediivistická témata byla vyprázdněna. Zjednodušeně řečeno: sklizeň skončila, může se jen paběrkovat. Ale někdy zdání klame....

Ukazuje to recenzovaná disertace Ondřeje Razima, který se chopil osobnosti Jindřicha Korutanského. Považuji tuto volbu tématu za velmi šťastnou a současně přínosnou. Jistě "Korutanec", má pevně fixovaný obraz jak v české analistice, tak českém bádání, počínaje Františkem Palackým. Jde však o věčnou a neměnnou pravdu?

O. Razim se pokusil přistoupit k tématu docela nově. Vyzbrojen novými metodologickými poznatky a koncepčními přístupy soudobé mediivistiky (zejména německé). Využil přitom velké množství pramenů, které zatím česká mediivistika nevyužila dostatečně, dílem zatím zůstaly docela stranou. Za všechny jmenuji J. Spěváčka, Jan Lucemburský a jeho doba 1296-1346. Již z tohoto zorného úhlu považuji Razimovu disertaci za velmi přínosnou a moderní.

Struktura práce potom velmi dobře ilustruje autorův přístup k tématu. Plynou z ní po mém soudu některé závažné konsekvence. Předně využití (pro mne) až nečekaně bohatého ineditního materiálu, který pomáhá odhalit "struktury panovnické moci" Jindřicha Korutanského. *Tento materiál je zpracován technicky na znamenité úrovni.* S tímto se docela úzce pojí znalost soudobé mediivistické literatury týkající se - zjednodušeně řečeno - vladařské moci. Nejde jen o literaturu soudobou, ale i klasickou, či starou. Autor dokázal využít i přípravný materiál k nerealizovaným edicím. Po této stránce nelze autorovi v podstatě nic vyčíst, *naopak chci vyzdvihnout perfektní metodické, i technické zvládnutí materie.* V tomto ohledu nemám k Jakubovi Razimovi jedinou připomínku.

Protože partie věnované "správnímu zázemí" vlády Jindřicha Korutanského tvoří rozhodující část obsahu, vraťme se ještě znovu na počátek disertace a konfrontujme toto vlastní zaměření s jejím názvem, případně samotnou strukturou disertace. Kdybych k ní volil "školometský" přístup, musel bych

autorovi vyčíst nedostatečnou bilanci zejména českého (česko-německého) bádání k osobnosti Jindřicha Korutanského. Omluvou by neměla být skutečnost, že jde o obraz v podstatě jednobarevný. Trochu nelogické se mi zdá i představení tohoto vladaře v úvodu disertace. Tyto momenty by mohl disertant vysvětlit při obhajobě.

Pracné analýzy, komparace jsou možná poněkud v nesouladu se závěrečným obrazem vladařské praxe Jindřicha korutanského (s. 275sq.). Zdá se mi, totiž, že autor mimoděk odhalil jakýsi hiát mezi deduktivními koncepty vládnutí ve vrcholném, či pozdním středověku, a vlastní praxí Jindřicha Korutanského. Opakuji, to je můj, dojem, a bylo by velmi přínosné, kdyby se k tomuto názoru (nikoli jako mechanické přitakání oponentu) vyslovil sám disertant. Mám totiž za to, že se jedná o širší historiografický problém, který se nedotýká jen medievistiky. Ona cesta deduktivního formulování konceptu a jejich následná verifikace v empirické materii není bez úskalí, ale také se nevyhýbá "slepým uličkám".

K sledování selhání vlády Jindřicha Korutanského se nemohu odpustit malý dodatek: obávám se, že pretendenti královského trůnu, kteří přicházeli do Čech byli minimálně vybaveni znalostmi "mechanismů domácího prostředí". To dokládá ještě v roce 1619 Fridrich Falcký! Prostě platilo stejně pro středověk jako raný novověk: dobová realita se nemusela vejít do nejednou "těsných šatů" moderních/postmoderních historiografických konstrukcí. To vše je jen k určitému zamyšlení.

Domnívám se, že by práce měla být publikována, publikována cizojazyčně s tím, že bych doporučoval změnu názvu a klasický historiografický přehled.

Zajímavou a přínosnou práci Ondřeje Razima rád doporučuji z obhajobě.

Praha 28. duben 2014

prof. Jaroslav Čechura